

Надійнісне проектування джерела безперебійного електроживлення для системи автоматичного управління

Волочій Б.Ю.¹, Кузнєцов Д.С.¹

Анотація – An uninterruptible power supply built as fault-tolerant system in which the fault-tolerancy feature is provided by a combined structural redundancy: by a sliding reserve of power supply modules and by a double general backup by the accumulator batteries. Reliable functioning of the system is provided by the technical service. There is given the model for such fault-tolerant system in the work that allows to solve the reliability design problems.

Ключові слова – джерело безперебійного електроживлення, комбіноване структурне резервування, надійнісне проектування.

I. ВСТУП

Проблемі надійності проектантими джерел електроживлення радіоелектронної апаратури відповідального призначення приділяється велика увага [1]. Доповідь присвячена задачі надійнісного проектування джерела безперебійного електроживлення (ДБЕЖ) цілодобового довготривалого використання (наприклад, електроживлення апаратури систем автоматичного управління). Для забезпечення високих вимог до надійності такі ДБЕЖ проектуються з використанням відповідної конфігурації відмовостійкої системи, що робить необхідним розв'язання задач надійнісного проектування.

II. ОПИС СТРУКТУРИ ДЖЕРЕЛА БЕЗПЕРЕБІЙНОГО ЕЛЕКТРОЖИВЛЕННЯ

Розглядається ДБЕЖ, яке побудоване як відмовостійка система, в якому властивість відмовостійкості забезпечується комбінованим структурним резервуванням. Для ДБЕЖ передбачено технічне обслуговування, стратегія якого може бути різною. Ремонтник відвідує об'єкт періодично або у передаварійній ситуації, якщо передбачена можливість словистити його про передаварійний стан. Структура джерела безперебійного електроживлення є типовою, яка включає в себе: блок живлення, який складається з однотипних модулів робочої конфігурації і таких же модулів ковзного холодного резерву; 2 акумулятори, які здійснюють двократне загальне резервування блоку живлення і для яких передбачена певна кількість заряджань; засоби контролю та діагностики, які здійснюють контроль працездатності блоку живлення і локалізацію несправного модуля в ньому, а також контроль працездатності акумуляторів.

III. ЗАДАЧІ НАДІЙНІСНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Надійнісне проектування джерел безперебійного електроживлення для систем автоматичного управління передбачає вирішення наступних задач:

- визначення допустимих значень одного з параметрів при інших фіксованих параметрах моделі для забезпечення необхідних значень показників надійності ДБЕЖ;
- визначення чутливості показників надійності ДБЕЖ до зміни значень параметрів конфігурації відмовостійкої системи;
- проектування конфігурації відмовостійкої системи методом багатоваріантного аналізу.

Для розв'язання таких задач потрібно мати у розпорядженні проектант надійнісні моделі високого ступеня адекватності.

IV. ПРЕДСТАВЛЕННЯ СТУПЕНЯ АДЕКВАТНОСТІ РОЗРОБЛЕНОЇ МОДЕЛІ

Надійнісна модель ДБЕЖ розроблена, з використанням удосконаленої технології моделювання відмовостійких систем [2], у вигляді структурно-автоматної моделі. У моделі враховано відмови працюючих модулів блоку живлення, ненадійність засобів комутації (підключення модулів холодного ковзного резерву у робочу конфігурацію, переключення навантаження на акумулятор), тривалість роботи на навантаження, саморозряду та відмови обох акумуляторів, ефективність контролю та діагностики, ефективність ремонтного органу (своєчасне відновлення працездатності несправних модулів блоку живлення).

V. ВИСНОВКИ

Розроблена надійнісна модель дозволяє вирішувати наведений вище перелік задач, які є актуальними при проектуванні джерел безперебійного електроживлення для систем автоматичного управління. Модель служить проектанту інструментом, за допомогою якого можна дати відповідь на питання про те, зміна якого з параметрів джерела дасть найбільший приріст надійності, і знайти значення параметрів представленої конфігурації відмовостійкої системи джерела безперебійного електроживлення для заданого значення показника його надійності.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- [1] Барсков А. Отказоустойчивые источники бесперебойного питания: модульные или моноблочные. – 2009. – Режим доступу: <http://www.iksnavigator.ru/vision/2910564.html>
- [2] Волочій Б.Ю. Технологія моделювання алгоритмів поведінки інформаційних систем. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2004. – 220 с.

¹ Національний університет «Львівська політехніка», вул. С. Бандери, 12, Львів, 79013, УКРАЇНА, E-mail: bvolochiy@ukr.net